

Foto: Henrik Pers

Leder

Dumpet

Det er efterhånden blevet et ritual, at Danmark får smæk én gang om året af OECD. For nogle år siden var det dansk økonomi, den var gal med. Nu er det hele det danske uddannelsessystem, der er i forfald.

Kort fortalt er folkeskolen dyr, dårlig og doven. Samtidig er andelen af unge, der får en ungdomsuddannelse eller lang videregående uddannelse, ikke til at prale af og står i stampe i forhold til andre lande. Her tænkes ikke på de mere eksotiske i OECD-klubben som f.eks. Sydkorea eller Japan, men nabolande som Sverige, Norge og Finland, vi roligt kan sammenligne os med.

“Danmark lå rimeligt for 20 år siden, men verden omkring Danmark har ændret sig meget, uden Danmark er fulgt med,” konstaterer chefen for analysen, Andreas Schleicher. Det er en myte, at danskerne hører til et af de bedst uddannede folkefærd i verden. Vores kongerige sakker agterud i kampen om den bedste arbejdskraft. Vi bliver overhalet af andre lande og svækker dermed vores vidensressourcer.

Der er bred enighed om, at Danmark har et behov for at få flere unge hurtigere gennem bedre uddannelser. Det har regeringen med undervisningsminister Ulla Tørnæs i spidsen fremlagt en plan for. Det gjorde den tidligere minister Margrethe Vestager også. Og hendes

forgænger Ole Vig Jensen. Den gang tilbage i 1997 skulle Danmark være et “foregangsland” og “inden for 5-10 år” befinde sig i den “absolutte verdenselite”.

Men det går trægt. Erhverslivet efterspørger højt uddannet arbejdskraft inden for en række fagområder. Og skal man tro statistikkerne, vil Danmark også få store flaskehalsproblemer på det akademiske arbejdsmarked de kommende år.

Rapporten giver nu anledning til den årlige rituelle stammedans, hvor alle interessenter rider egne kæpheste. Men dykker man ned i de mange OECD-tal, får man flere spørgsmål end svar. Tallene siger f.eks. ikke meget om kvaliteten af undervisningen ud over den basale læring af færdigheder i grundskolen. Man kan også undre sig over, hvorfor de sidste 10 års massive løft i andelen af unge, der får en videregående uddannelse, ikke slår igennem i OECDs tal. Det er et mysterium, at regeringen ikke straks har haft svar på rede hånd her.

Sagen er vel, at uddannelsespolitikens bestyrere ofte tager OECDs anbefalinger med et stort gran salt. Undervisningsministeriet behandlede f.eks. i sidste uge den nye rapport med en luset pressemeddelelse med overskriften “Uddannelse er en god forretning”. Det virker ikke som om, myndighederne kan eller vil forklare, hvilken lære man

Beslutningstagerne tager de udenlandske anbefalinger mindst alvorligt på et af Danmarks mest afgørende konkurrenceparametre.

Hvorfor søger Danmark ikke i det mindste selv at sætte et pålideligt nationalt målesystem op på både bløde og hårde indikatorer?

kan drage af de internationale måleværktøjer.

Beslutningstagerne tager dermed de udenlandske anbefalinger mindst alvorligt på et af Danmarks mest afgørende konkurrenceparametre. Den globale udvikling sætter på godt og ondt standarder for, hvad vi skal kunne. Alligevel er det som om, uddannelse stadig bliver betragtet som en unik ydelse, der alene skal bibringe befolkningen viden og kompetence i forhold til nationale standarder og dannelsesidealer.

De årlige dumpekarakterer fra OECD sætter åbenbart ikke tilstrækkelig skub i den politiske udvikling. Og det er tvivlsomt, om de giver anledning til læring:

Hvorfor skal danske parlamentarerende rende forvirret, overraskede og duknakkede rundt på Christiansborgs gange og undskylde på hele sektorens vegne, hver gang eksperterne fra Paris fremlægger en rapport?

Hvorfor er disse analyser det bedste bud på at skabe gennemskuelighed i det danske uddannelsessystem?

Og hvorfor søger Danmark ikke selv at sætte et pålideligt nationalt målesystem op på både bløde og hårde indikatorer, der løbende opdateres f.eks. på internettet?

Kvalitet for pengene?

Store dele af uddannelsessystemet mener, at OECD og andre internationale målinger ikke begriber de særlige danske kvaliteter. Men man skylder så at vise, at vi som skatteborgere, brugere og forældre har et uddannelsessystem, der ikke er styret af tradition eller sparsom nytænkning, men af pålidelig og dokumenterbar viden.

Undervisningsministeriets forsøg i den retning er sporadiske. Publikationen 'Tal der taler' ligner nærmest en pixibog i forhold til det, OECD producerer. Og den siger intet om kvaliteten af undervisningen endsige brugernes vurdering eller lærernes faglige og

pædagogiske niveau. Et samlet billede kan måske stykkes sammen af notater og delrapporter fra skuffer og skabe rundt om på Slotsholmen. Men det giver ikke offentligheden store chancer for at kikke bureaukraterne over skulderen.

Politikerne er endnu en gang fanget på mellemhånd. På den ene side får de læst og påskrevet af udenlandske nytteorienterede uddannelsesøkonomer, som har ringe vilkår for at gennemskue det danske uddannelsessystem. På den anden side har politikerne svært ved at stå inde for de danske resultater, fordi de aldrig har krævet et redskab til at undersøge og sammenligne uddannelserne i dybden og benchmarke de enkelte institutioner.

Uddannelses- og forskningspolitikken er heldigvis langsomt under forandring. Men den lider stadig under at være *low policy* i Folketinget. At være ordfører på området er desværre ikke en af de mest prestigefyldte poster. Partierne har heller ikke tradition for at holde den siddende regering fast på egne målsætninger på samme måde som i andre udvalg. Forligene bliver i høj grad skruet sammen af *insiderne* - dvs. embedsmænd, uddannelsesinstitutioner og aktører fra det radikale-grundtvigske univers på Frederiksholms Kanal 21. De partier, der lægger stemmer til et forlig, får en luns i form af puljemidler til dette eller hint projekt eller skoleforsøg.

Således afløser den ene reformpakke den anden. Men resultaterne udebliver - ifølge al tilgængelig viden.

Mandag Morgen